

Απαντήσεις: Οικονομία Γ' Λυκείου
16 Νοεμβρίου 2025

Εξεταζόμενη ύλη: Βασικές Οικονομικές έννοιες – Ζήτηση των αγαθών

Θέμα Α

A1)

- 1) Λ
- 2) Λ
- 3) Σ
- 4) Λ
- 5) Σ

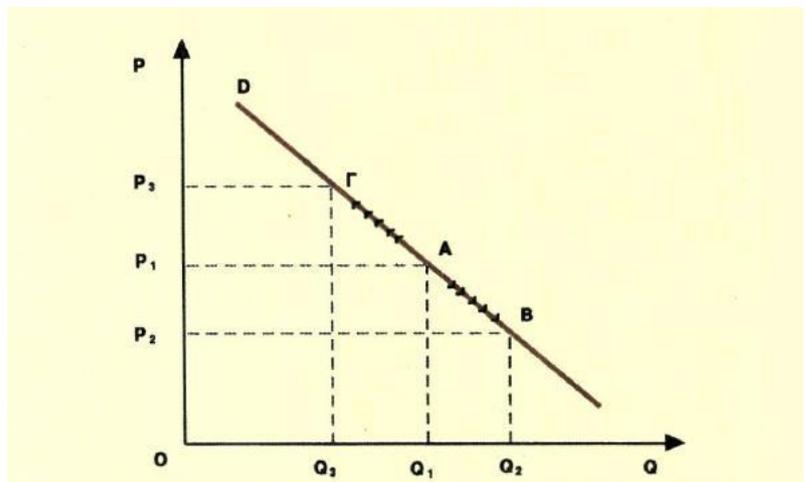
A2) δ

A3) δ

Θέμα Β

B1) Μεταβολή μόνο στη ζητούμενη ποσότητα

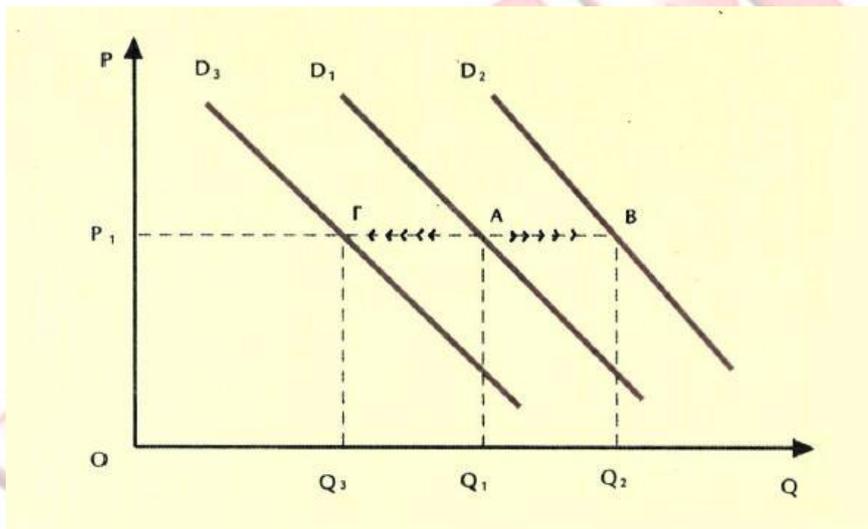
Η ζητούμενη ποσότητα μεταβάλλεται μόνο λόγω μεταβολής της τιμής του αγαθού, ενώ οι άλλοι προσδιοριστικοί παράγοντες παραμένουν σταθεροί. Το διάγραμμα 1 δείχνει την καμπύλη ζήτησης D ενός αγαθού. Αν στην τιμή P_1 η ζητούμενη ποσότητα είναι Q_1 , τότε βρισκόμαστε στο σημείο A της καμπύλης ζήτησης. Αν υποθέσουμε ότι η τιμή μειώνεται σε P_2 (*ceteris paribus*), τότε η ζητούμενη ποσότητα αυξάνεται σε Q_2 . Ο συνδυασμός αυτός αντιστοιχεί στο σημείο B της καμπύλης D. Έχουμε, επομένως, μια κίνηση από το σημείο A προς το σημείο B **πάνω στην ίδια καμπύλη**. Αν πάλι η τιμή αυξηθεί από P_1 σε P_3 , τότε η ζητούμενη ποσότητα μειώνεται από Q_1 σε Q_3 . Ο νέος συνδυασμός αντιστοιχεί στο σημείο Γ της καμπύλης D. Έχουμε, επομένως, πάλι μια κίνηση από το σημείο A στο σημείο Γ **πάνω στην ίδια καμπύλη**. Παρατηρούμε ότι οι μεταβολές της τιμής μεταβάλλουν τη ζητούμενη ποσότητα, σύμφωνα με το νόμο της ζήτησης, χωρίς να μετακινούν την καμπύλη ούτε να αλλάζουν τη συνάρτηση της.

Διάγραμμα 1: Μεταβολή της ζητούμενης ποσότητας

B2) Μεταβολή μόνο στη ζήτηση

Στην περίπτωση αυτή δεχόμαστε ότι η τιμή ενός κανονικού αγαθού παραμένει σταθερή και μεταβάλλεται μόνον ένας προσδιοριστικός παράγοντας της ζήτησης, για παράδειγμα το εισόδημα των καταναλωτών. Το διάγραμμα 2, δείχνει την καμπύλη ζήτησης D_1 ενός αγαθού. Έστω ότι στην τιμή P_1 η ζητούμενη ποσότητα είναι Q_1 . Ο συνδυασμός αυτός αντιστοιχεί στο σημείο A της καμπύλης D_1 . Αν αυξηθεί το εισόδημα, αφού το αγαθό είναι κανονικό, θα αυξηθεί η ζήτησή του και στην ίδια τιμή P_1 θα αυξηθεί η ζητούμενη ποσότητα από Q_1 σε Q_2 . Ο συνδυασμός αυτός όμως αντιστοιχεί στο σημείο B , που ανήκει σε μια άλλη καμπύλη ζήτησης D_2 , η οποία προήλθε από τη μετατόπιση ολόκληρης της D_1 προς τα δεξιά. Αν πάλι μειωθεί το εισόδημα, θα μειωθεί η ζήτησή του και στην ίδια τιμή P_1 η ζητούμενη ποσότητα θα μειωθεί οστό Q_1 σε Q_3 . Ο συνδυασμός αυτός αντιστοιχεί στο σημείο Γ μιας άλλης καμπύλης ζήτησης D_3 , η οποία προήλθε από τη μετατόπιση ολόκληρης της καμπύλης D_1 προς τα αριστερά. Παρατηρούμε ότι οι μεταβολές σε έναν από τους προσδιοριστικούς παράγοντες της ζήτησης, όταν η τιμή παραμένει σταθερή, μεταβάλλουν τη ζήτηση του αγαθού, μετατοπίζοντας ολόκληρη την καμπύλη ζήτησης, μεταβάλλοντας τη συνάρτησή της (βλ. διάγρ. 2).

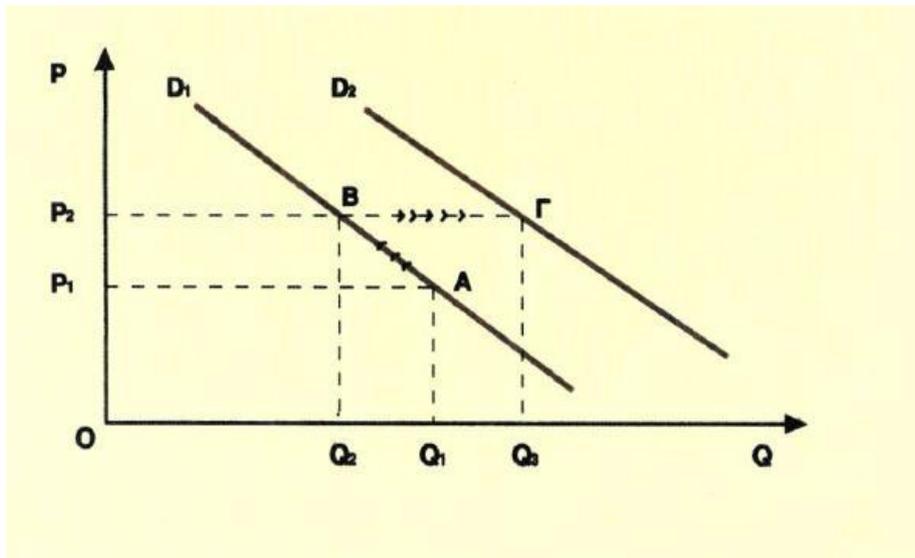

Διάγραμμα 2: Μεταβολή της ζήτησης

B3) Ταυτόχρονη μεταβολή ζητούμενης ποσότητας και ζήτησης

Ας υποθέσουμε ότι για ένα κανονικό αγαθό παρατηρείται ταυτόχρονα μεταβολή στην τιμή του και στο εισόδημα των καταναλωτών, για παράδειγμα, αυξάνονται και τα δύο. Στην περίπτωση αυτή η αύξηση της τιμής τείνει να μειώσει τη ζητούμενη ποσότητα, ενώ η αύξηση του εισοδήματος τείνει να αυξήσει τη ζήτηση. Επειδή οι επιδράσεις των δυο αυτών μεταβολών είναι αντίθετες, δεν μπορούμε να γνωρίζουμε αν η τελική ζητούμενη ποσότητα είναι ίση, μικρότερη ή μεγαλύτερη από την αρχικά ζητούμενη ποσότητα (πριν τις μεταβολές). Το τελικό αποτέλεσμα εξαρτάται από το σχετικό μέγεθος των μεταβολών της τιμής και του εισοδήματος. Ας μελετήσουμε μια περίπτωση όπου το μέγεθος της αύξησης του εισοδήματος είναι μεγαλύτερο από το μέγεθος της αύξησης της τιμής. Το διάγραμμα 3, δείχνει την καμπύλη ζήτησης D_1 , ενός κανονικού αγαθού. Αν στην τιμή P_1 η ζητούμενη ποσότητα είναι Q_1 ο συνδυασμός αυτός αντιστοιχεί στο σημείο A της καμπύλης D_1 . Η αύξηση της τιμής σε P_2 θα μειώσει τη ζητούμενη

ποσότητα σε Q_2 Έχουμε μια μετακίνηση από το σημείο Α προς το σημείο Β πάνω στην ίδια καμπύλη D_1 . Αν τώρα αυξηθεί το εισόδημα των καταναλωτών, θα αυξηθεί και η ζήτησή τους για το αγαθό. Θα έχουμε μετακίνηση ολόκληρης της καμπύλης ζήτησης προς τα δεξιά, από τη θέση D_1 στη θέση D_2 . Έτσι στην ίδια τιμή P_2 η ζητούμενη ποσότητα αυξάνεται από Q_2 σε Q_3 . Έχουμε, δηλαδή, μετακίνηση από το σημείο Β της D_1 προς το σημείο Γ της D_2 . Παρατηρούμε ότι η τελικά ζητούμενη ποσότητα Q_3 είναι μεγαλύτερη από την αρχική Q_1 (βλ. διάγρ. 3).

Διάγραμμα 3: Ταυτόχρονη μεταβολή ζητούμενης ποσότητας και ζήτησης

Ευνόητο είναι ότι, αν με την ίδια αύξηση του εισοδήματος έχουμε μεγαλύτερη αύξηση της τιμής, η τελική ζητούμενη ποσότητα θα είναι μικρότερη από την αρχική.

Θέμα Γ

Γ1)

ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ Χ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ Ψ	ΚΕ _χ	ΚΕ _ψ
Α	0	300		
			1	1
Β	100	200		
			2	1/2
Γ	150	100		
			5	1/5
Δ	170	0		

Γ2)

Συνδυασμοί	Ποσότητα παραγωγής του Χ	Ποσότητα παραγωγής του ψ	ΚΕχ
Β	100	200	
Β'	110	ψ	2
Γ	150	100	

$$KE_{X(B \rightarrow B')} = KE_{X(B \rightarrow \Gamma)} \Leftrightarrow \frac{200 - \Psi}{110 - 100} = 2 \Leftrightarrow \Psi = 180$$

Συνδυασμοί	Ποσότητα παραγωγής του Χ	Ποσότητα παραγωγής του ψ	ΚΕχ
Γ	150	100	
Γ'	160	ψ	5
Δ	170	0	

$$KE_{X(\Gamma \rightarrow \Gamma')} = KE_{X(\Gamma \rightarrow \Delta)} \Leftrightarrow \frac{100 - \Psi}{160 - 150} = 5 \Leftrightarrow \Psi = 50$$

Η θυσία στην παραγωγή του αγαθού Ψ είναι $180 - 50 = 130$ μονάδες.

Γ3) Δημιουργούμε τον πίνακα :

Συνδυασμοί	Ποσότητα παραγωγής του Χ	Ποσότητα παραγωγής του ψ	ΚΕχ
Γ	150	100	
Γ''	165	ψ	5
Δ	170	0	

$$KE_{X(\Gamma \rightarrow \Gamma'')} = KE_{X(\Gamma \rightarrow \Delta)} \Leftrightarrow \frac{100 - \Psi}{165 - 150} = 5 \Leftrightarrow 100 - \Psi = 75 \Leftrightarrow \Psi = 25$$

Άρα ο συνδυασμός $K(X=165, \Psi=30)$ είναι ανέφικτος. Δεν μπορεί να παραχθεί με τις υπάρχοντες ποσότητες των παραγωγικών συντελεστών και με δεδομένη την τεχνολογία παραγωγής.

Δημιουργούμε τον πίνακα :

Συνδυασμοί	Ποσότητα παραγωγής του Χ	Ποσότητα παραγωγής του ψ	ΚΕχ
A	0	300	
A'	13	ψ	1
B	100	200	

$$KE_{X(A \rightarrow A')} = KE_{X(A \rightarrow B)} \Leftrightarrow \frac{300 - \psi}{13 - 0} = 1 \Leftrightarrow 300 - \psi = 13 \Leftrightarrow \psi = 287$$

Άρα ο συνδυασμός Λ (Χ=13, Ψ=286) είναι εφικτός. Η οικονομία υποαπασχολεί ορισμένους ή όλους τους παραγωγικούς της συντελεστές.

Γ4) Οι τελευταίες 10 Ψ είναι από 290 σε 300 μον.

Δημιουργούμε τον πίνακα :

Συνδυασμοί	Ποσότητα παραγωγής του Χ	Ποσότητα παραγωγής του ψ	ΚΕχ
A	0	300	
A''	Χ	290	1
B	100	200	

$$KE_{X(A \rightarrow A'')} = KE_{X(A \rightarrow B)} \Leftrightarrow \frac{300 - 290}{X - 0} = 1 \Leftrightarrow X = 10$$

Θυσία Χ είναι $10 - 0 = 10$ μον. χ για την παραγωγή των 10 τελευταίων Ψ.

Γ5) Το ΚΕψ είναι αυξανόμενο καθώς αυξάνεται η παραγωγή του αγαθού Ψ από τον συνδυασμό Δ προς τον Α.

Δ->Γ ΚΕψ=1/5

Γ->Β ΚΕψ=1/2

Β->Α ΚΕψ=1

Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι συντελεστές παραγωγής δεν είναι εξίσου κατάλληλοι για την παραγωγή όλων των αγαθών. Καθώς αυξάνεται και η παραγωγή του αγαθού Ψ, αποσπώνται από την παραγωγή του αγαθού Χ, συντελεστές που είναι όλο και λιγότερο κατάλληλοι για την

παραγωγή του Ψ . Απαιτούνται, δηλαδή, ολοένα και περισσότερες μονάδες από το αγαθό X για την παραγωγή κάθε επιπλέον μονάδας του αγαθού Ψ , πράγμα που σημαίνει αυξανόμενο κόστος ευκαιρίας.

Θέμα Δ

Δ1)

Συνδυασμοί	P	$Q_{D\text{αγορα}}$ ια	Σ.Δ.
A	5	300	1500
B	6	200	1200

$$P_B = 5 + 20\% \cdot 5 = 6 \text{ χ.μ.}$$

$$Q_A = 100 \cdot 3 = 300 \quad (\text{αριθμός όμοιων καταναλωτών} \times \text{ατομική ζητούμενη ποσότητα})$$

$$Q_B = \frac{1200}{6} = 200.$$

Ο γενικός τύπος της γραμμικής συνάρτησης ζήτησης είναι : $Q_D = \alpha + \beta P$.

Λύνω το σύστημα :

$$\begin{cases} 300 = \alpha + 5\beta \\ 200 = \alpha + 6\beta \end{cases} \Leftrightarrow \dots \Leftrightarrow \beta = -100, \quad \alpha = 800$$

Άρα η αγοραία συνάρτηση ζήτησης είναι : $Q_D = 800 - 100P$ (1)

$$\text{Ατομική συνάρτηση ζήτησης : } Q_{D\text{ατομική}} = \frac{1}{100}(800 - 100P) = 8 - P$$

Δ2)

$$\Delta(\Sigma\Delta)\% = \frac{1.200 - 1.500}{1.500} \cdot 100 = -20\%$$

$$E_D = \frac{200 - 300}{6 - 5} \cdot \frac{5}{300} = -1,67$$

$|E_D| = 1,67 > 1$ ελαστική ζήτηση, επομένως η αύξηση της τιμής προκαλεί μείωση της ζητούμενης ποσότητας άρα και μείωση στη συνολική δαπάνη των καταναλωτών.

Στην ελαστική ζήτηση η ποσοστιαία μεταβολή της ζητούμενης ποσότητας είναι **μεγαλύτερη** από την ποσοστιαία μεταβολή της τιμής (σε απόλυτες τιμές). Επομένως, τη συνολική δαπάνη θα επηρεάζει κάθε φορά η μεγαλύτερη ποσοστιαία μεταβολή, δηλαδή η μεταβολή της ζητούμενης ποσότητας.

Δ3) Η καμπύλη ζήτησης μετατοπίστηκε παράλληλα, άρα ο $\beta = -100$ της γραμμικής συνάρτησης ζήτησης παραμένει σταθερός. Η νέα αγοραία συνάρτηση ζήτησης έχει τύπο: $Q'_D = \alpha' - 100P$. Το σημείο ($P=4$, $Q=500$) ανήκει στην νέα καμπύλη ζήτησης. Επομένως οι συντεταγμένες του επαληθεύουν την εξίσωση της ζήτησης.

$$500 = \alpha' - 100 \cdot 4 \Leftrightarrow \alpha' = 900$$

$$Q'_D = 900 - 100P \quad (2)$$

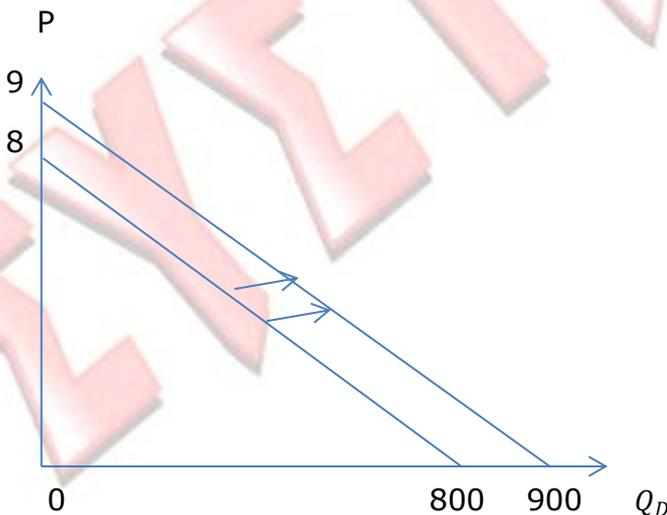
Δ4)

Από τον τύπο της εισοδηματικής ελαστικότητας και με αντικαταστάσεις στις (1) και (2) για $P=4$ παίρνουμε:

$$1,25 = \frac{500 - 400}{120.000 - Y_1} \cdot \frac{Y_1}{400} \Leftrightarrow \dots \Leftrightarrow Y_1 = 100.000 \text{ χ.μ.}$$

Δ5)

$Q_D = 800 - 100P$	$Q'_D = 900 - 100P$
Για $P=0$ παίρνουμε $Q_D = 800$	Για $P=0$ παίρνουμε $Q_D = 900$
Για $Q_D = 0$ παίρνουμε $P=8$	Για $Q_D = 0$ παίρνουμε $P=9$

Τις απαντήσεις επιμελήθηκε ο καθηγητής
Κορμάτας Ηρακλής